

междуселските пътища да съм отлични, обаче поради пролетната кишевина пътувахме бавно.

Ето пътът сви стръмно въ лъво и предъ настъ като че ли израсте изъ земята голъмо каменно здание, заобиколено съ голъма градина. Това е селският университет. Той е построенъ въ 1876. год. Постройката и земята му тогава е струвала около 100 хиляди лева (днешни пари— $2\frac{1}{2}$ -3 милиона лева).

На стълбата ме посреща цѣлото семейство на ректора. Самият ректоръ, Холмбергъ, е четиредесетгодишенъ човѣкъ. Той е докторъ по философията и е написалъ нѣколко съчинения по възпитанието и обучението.

Квартирана на ректора е чистичка и приятна.

Въ трапезарията е сложена вечеря. Тоя денъ учебните занятия съ свършени. Следъ вечерята минаваме въ гостната. Ректорът съда на любимия си подвиженъ столъ. Жена му и дъщеритѣ му изваждатъ изъ работните си кошнички да плетатъ и шиятъ.

Следъ нѣколко минути се почуква на вратата. Въ стаята влизатъ 10 ученика, все млади селяни. Като видѣха, че въ стаята сега има чуждо лице, отначало тѣ се спрѣха до вратата, стѣснително се спогледаха, но домакинята ги покани да влѣзатъ и тѣ настѣдаха около общата маса.

— „У настъ такъвъ е обичаятъ“, каза ми ректорътъ, „че часть отъ учениците прекарватъ вечеръ съ настъ. Понеже всички не могатъ да се събератъ въ нашата малка гостна стая, тѣ се редуватъ. Понѣкога ние просто си говоримъ за разни нѣща, или азъ чета нѣщо съ гласъ, а тѣ слушатъ, а понѣкога се занимаваме съ музика. Всички тѣ изучаватъ пѣние при нарочно за това учителъ, а нѣкои отъ тѣхъ, които иматъ особено хубави гласове, сами молятъ понѣкога жена ми да имъ приглася съ пияното и, случва се, че подъ нейното ржководство тѣ изучаватъ пѣсни на четири гласа. Останалите ученици презъ това време се забавляватъ както искатъ — или съ гимнастика, или изпитватъ силитѣ си въ борба.“

— Разкажете ми по-подробно, какъ се ржководи вашето училище и въобще, какъ съ уредени селските университети въ Швеция? попитахъ азъ ректора.

Ректорътъ, както всички хора, които съ се отдали на една работа, като видѣ, че предъ себе си има лице, което се интересува, съ най-голъма готовностъ започна своите обяснения.